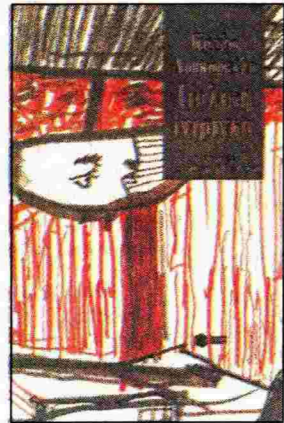
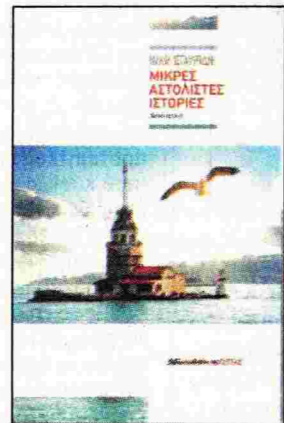
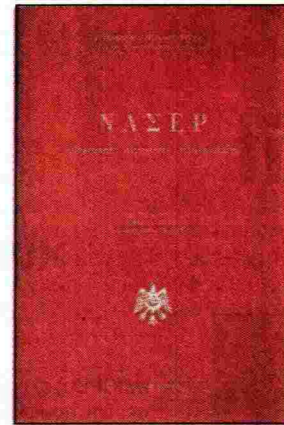

Κριτική - παρουσιάσεις: **Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου**

ΠΡΩΤΟΒΡΟΧΙΑ και δροσερότερες νύχτες σημαίνουν ότι μπήκαμε καθαρά στο φθινόπωρο, έστω και αν ακόμη οι ημέρες είναι ζεστές και ο ήλιος καίει. Είναι οι ωραίες ημέρες της Αθήνας, κατάλληλος για βόλτες και για καφεδάκι με παρέα ή με ένα καλό βιβλίο στην λιακάδα... Απολαύστε το γιατί είναι κάτι που αξίζει.

– **Κυριακός Θ. Νικολάου-Πατραγάς, Νάσερ. Ο άνθρωπος-ή ιδεολογία-ή επανάσταση** (Πρόλογος Ρεφάτ άλ Σαήντ, εκδ. Λεμών, σελ. 800, ευρώ 86,92). Ο όγκώδης αυτός τόμος είναι αφιερωμένος στον Γκαμάλ Άμπντελ Νάσερ (1918-1970) για τα 100 έτη από την γέννησή του. Ο γράφων είναι Έλληνας Αιγυπτιώτης και έπικ. καθηγητής Ίσλαμικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Γνωρίζει λοιπόν την αιγυπτιακή πραγματικότητα καλά και είναι έξυπνος των οικογενειών που δεν είχαν συνδεθεί με την βρετανική αποικιοκρατία, όποτε παρέμειναν στην Αλεξάνδρεια και μετά την έξοδο των ξένων που έπεβλήθη από τον Νάσερ μετά την επανάσταση του 1952 και την εκλογή του στην προεδρία το 1956. Η προσωπικότητά του Νάσερ είναι αναμφίβολο ότι έσφράγισε την συνολική πορεία της σύγχρονης Αιγύπτου. Ήταν η άπαρχη της εισόδου της χώρας αυτής στην σύγχρονη διεθνή σκηνή για λόγους πολιτικούς και οικονομικούς, πέρα από την αρχαιολογική και τουριστική παρουσία που είχε από τον 19ο αιώνα. Ο Νάσερ προβάλλεται με τα κριτήρια που ισχύουν στην πατρίδα του, έστω και αν δεν διακρίνεται στο κείμενο διάθεσις αρνητικής κριτικής. Δοθέντος ότι αυτή άφθονεί στην διεθνή βιβλιογραφία, που είναι επηρεασμένη από τις αντιπαραθέσεις συμφερόντων και πολιτικής (δεν πρέπει να λησμονείται ότι ο άνθρωπος έδρασε στην κορύφωση του Ψυχρού Πολέμου), δεν είναι κακή ιδέα να δοθεί και μία άλλη πλευρά. Δεν έλεγαν οι Ρωμαίοι «Audiatur et altera pars»; Ίδου λοιπόν η έτέρα πλευρά των επιχειρημάτων. Πλούσια και ενημερωτική, κάτι που είναι γενικώς αναγκαίο στον χώρο της ιστορίας. Και τοῦτο είναι τοσοῦτον περισσότερο αναγκαίο όταν πρόκειται διά θέμα τόσο πρόσφατο και ήδη άμφισβητούμενο, αφού ο Νάσερ έλαβε για την σύγχρονη Αίγυπτο την

αυτή θέση που κατέχει για την Τουρκία ο Κεμάλ και για την πάλα ποτέ ΕΣΣΔ ο Λένιν ή για την Κίνα ο Μάο.

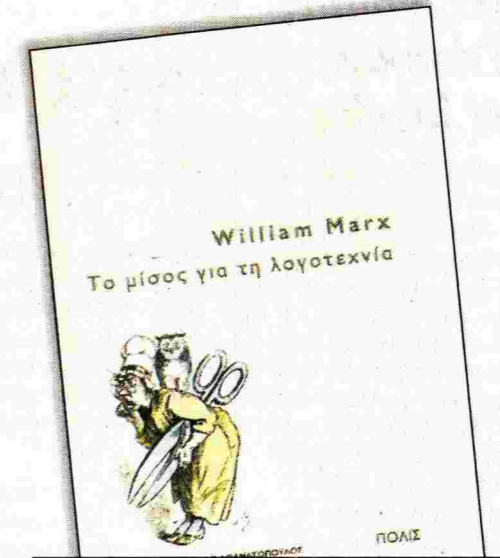
– **Λίντα Γκράτον & Άντριου Σκότ, Ο γρίφος των 100 χρόνων. Ζωή, εργασία και εκπαίδευση στην εποχή της μακροβιότητας** (μτφρ. Όλγα Αύγουστατου, επιμ.-επίμετρο Πλάτων Τήνιος, εκδ. ΔιαΝεΟσις, σελ. 406, ευρώ 9). Ο αγγλικός τίτλος είναι σαφέστερος καθώς είναι απλά: Αιώνια ζωή (The 100-year life: Living and working in an Age of Longevity). Με άλλους λόγους, το βιβλίο θέτει καιρία ερωτήματα που επηρεάζουν την ζωή των ανθρώπων που γεννώνται σήμερα, καθώς περίπου το 50% αυτών θα φθάσει ή θα μπορέσει να φθάσει (αν δεν υπάρξουν ειδικοί παράγοντες που θα μεταβάλλουν τα δεδομένα) σχετικά άνετα στην ηλικία των 105 ετών! Ύπ' αυτούς τους όρους πώς πρέπει να σχεδιάζεται ή εκπαίδευσις, ό εργασιακός βίος και εν τέλει ή περίοδος της συνταξιοδότησεως, αφού, με τα σημερινά πάντοτε δεδομένα, τό σύστημα του κράτους προνοίας θά καταρρεύσει άφ' έαυτού; Τό βιβλίο έρευνά αυτά τά θέματα και προσφέρει κάποιες άπαντήσεις και λύσεις. Είναι χρήσιμο για τόν σχεδιασμό κάθε προγράμματος και μακροπροθέσιμων στόχων των επιχειρήσεων, των κρατών και κυρίως των ανθρώπων, που πρέπει να έχουν ύπ' όψει τους ότι θά χρειάζεται πλέον να αντιμετωπίσουν τόν εργασιακό τους βίο με άλλο βλέμμα. Συνεπώς είναι αναγκαία ή επανεκπαίδευσις, ή έγκαιρη προετοιμασία για τόν καιρό της συνταξιοδότησεως όχι μόνον οικονομικά, αλλά και στα ζητήματα άπασχολήσεως και ενδιαφερόντων που απαιτούνται για την πρόληψη πολλών προβλημάτων της λεγομένης τρίτης ηλικίας. Οι συγγραφείς παρουσιάζουν πλούσια σενάρια για τό μέλλον και τίς προτάσεις τους για μεγαλύτερη προσωπική πρωτοβουλία σχετικώς με τό μέλλον. Για να μη γίνη ή ζωή «φρικτή, κτηνώδης και άτελείωτη» κατά παράφραση του Χόμπς.

– **Νίκη Σταυρίδη, Μικρές άστολιές ιστορίες. Δηγήσεις** (εκδ. Βιβλιοπωλείον της Έστίας, σελ. 112, ευρώ 14). Η συλλογή διηγημάτων της κ. Σταυρίδη είναι ή πρώτη της εμφάνιση στον

χώρο της λογοτεχνίας. Αποτελείται από 34 πολύ σύντομα κείμενα με σαφή λογοτεχνικά προσόντα. Ο λόγος είναι άβιαστος, άμεσος και έντονος όσο χρειάζεται. Υφάρπων όμφάλιος λώρος όλων είναι ή σχέση με την γενέτειρα, που δεν είναι άλλη από την Κωνσταντινούπολη, την κατ' έξοχήν Πόλη, όπου ή συγγραφέυς έζησε από την γέννησή της ένα έτος πρό των Σεπτεμβριανών, ως τό 1979. Τά περισσότερα κείμενα σε αυτήν αναφέρονται και στον κόσμο των Έλλήνων κατοίκων της, στην οικογένεια της συγγραφέως και στα ήθη των ανθρώπων εκείνων που άπηρεούσαν άντλήψεις παλαιότερες, καθώς ό συντηρητισμός επέτρεπε την έπιταση της διαφοροποιήσεως «Έλληνας-Τούρκος». Η άγάπη εκφράζεται σε κάθε σελίδα είτε για τούς ανθρώπους που δεν υπάρχουν πλέον, π.χ. την γιαγιά, είτε γι' αυτήν καθ'αυτήν την Πόλη και την άτμόσφαιρά της. Στην όποια Πόλη ή συγγραφέυς έπιστρέφει και πραγματικά και νοερά για να φορτίξη την μνήμη και τό συναίσθημα, αλλά και να άπορρίπτει και να διαμορφώνη άκόμη σήμερα τίς θέσεις και τίς άντλήψεις της.

– **Κάρλο Λουκαρέλλι, Ίταλική ίντριγκα. Η έπιστροφή του έπιθεωρητή ντέ Λούκα** (μτφρ. Δημήτρα Δόση, εκδ. Πατάκη, σελ. 304, ευρώ 12,20). Είναι ένδιαφέρουσα ή σειρά των Ίταλων συγγραφέων άσττυνομικών που μάς προτείνουν οι εκδόσεις Πατάκη. Έκτός από τόν πασίγνωστο Άντρέα Καμυλλέρι, μάς προτείνει και τόν Κάρλο Λουκαρέλλι, που είναι συγγραφέυς, σκηνοθέτης και παραγωγός τηλεοπτικών έκπομπών. Τό παρόν άνήκει στην σειρά μέ πρωταγωνιστή τόν έπιθεωρητή ντέ Λούκα, μία μορφή έμβληματική, καθώς τόν παρουσιάζει να έχη δράσει και υπό τό φασιστικό καθεστώς του Μουσοσολίνι και συνεπώς αυτό προσθέτει μια πολιτική διάσταση, που δεν θά μπορούσε εύκολα να λείπει από την μεταπολεμική Ίταλία. Η ιστορία σε αυτό τό βιβλίο εκτυλίσσεται καθώς ό ντέ Λούκα βγαίνει «άπό τόν πάγο» και επανέρχεται στην ενεργό δράση. Η χρονολογία είναι τό 1953 και τό 1954 και ό τόπος ή Μπολόνια. Έξαιρετικό άνάγνωσμα για ώρες με σασπένς και άλλες για σκέψη ως προς την Ίταλία που μάς παρουσιάζει.

Τά πάθη της Λογοτεχνίας

ΕΚΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ πολύ προσφάτως τό βιβλίο του Γάλλου –παρά την ιδιότητα του όνόματος– συγγραφέως **William Marx** (Villeneuve-lès-Avignon, 1966), **Τό μίσος για τη λογοτεχνία** (μτφρ. Αντώνης Αθανασόπουλος, εκδ. Πόλις, σελ. 312, ευρώ 16). Ο συγγραφέυς είναι από έφέτος Καθηγητής της Συγκριτικής Φιλολογίας στο Κολέγιο της Γαλλίας, ενώ διετέλεσε καθηγητής του αυτού μαθήματος και της γαλλικής φιλολογίας στα πανεπιστήμια της Όρλεάνης και των Παρισίων Χ (Ναντέρ).

Τό βιβλίο πραγματεύεται ένα πολύ ένδιαφέρον θέμα: Τά παθήματα της Λογοτεχνίας ως τρόπου έκφρασεως από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, τίς διώξεις, τίς λαιωρίες, τίς έπιθέσεις, την περιφρόνηση, την άπαξίωση και πολλά παρόμοια, άλλοτε για λόγους σοβαρούς (σπανίως) και άλλοτε για τελείως άστείους ή και γελοίους λόγους. Τά παραδείγματα αρχίζουν με την έναρξη της Εύρωπαϊκής Λογοτεχνίας, δηλαδή μέ τόν Όμηρο και τίς έναντίον του έπιθέσεις, αλλά και μέ τίς δικές του μαρτυρίες για την αντιμετώπιση των ρασιφιδών είτε άρνητικά είτε θετικά, όπως συμβαίνει με τά έγκώμια για τόν Δημόδοκο και τόν Φήμο. Οι πρώτες άντι-λογοτεχνικές έπιθέσεις ξεκινούν μέ τόν Ξενοφάνη τόν Κολοφώνιο και κορυφώνονται μέ την κατά μέτωπον έπίθεση του Πλάτωνος στην «Πολιτεία». Και τά επιχειρήματα περίπου από τότε, δηλαδή από τίς άρχές του Ε' αϊ. π.Χ. μέχρι σήμερα ούσιαστικά παραμένουν τά ίδια. Βασικό έπιχείρημα για τόν συγγραφέα είναι ότι «ή Ιστορία έχει καταδείξει σε όν βαθμό ή βλακεία κυριαρχεί στα ανθρώπινα πράγματα και συχνά επικρατεί της ευφύιας. Μοναδικό άντίδοτο σε αυτό παραμένει ή λογοτεχνία». Έπίσης ό συγγραφέυς τονίζει τό πρόβλημα της συγγραφικής «έπιδόσεως» πολιτικών της σημερινής έποχής, που έπιστρατεύουν κάποιον να γράψη τό βιβλίο «τους» και να τό προωθήση στην δημοσιότητα μέχρι των προσεχών εκλογών. Αυτή είναι ή κακή χρήση της τέχνης του λόγου και θά έπρεπε να λογοκρίνεται! Αντιθέτως, ή σύγχρονη έποχή αντιμετώπιζε την πραγματική λογοτεχνία ως μη παραγωγική και συνεπώς την περιφρονεί.

